

128 § Utlåtande - Utkast till regeringens proposition med förslag till lag om samhällsbyggande - Lausunto - Luonnos hallituksen esitykseksi yhdyskuntarakentamislainsi- VN/36213/2025

Kommunstyrelsen 27.4.2026 § 128

Syftet med beredningen av lagen om samhällsbyggande är att revidera de bestämmelser som gäller planering, byggande och underhåll av kommunala gator och andra allmänna områden, placering av tekniska nät i kommunala allmänna områden, styrning av gatuarbeten samt dagvatten i hela den bebyggda miljön.

Begäran om utlåtande:

[Lausuntopalvelu](#)

Dessa bestämmelser ingår i den gällande lagen om områdesanvändning (132/1999, tidigare markanvändnings- och bygglagen), lagen om underhåll och renhållning av gator och vissa allmänna områden (669/1978) samt markanvändnings- och byggförordningen (895/1999).

Utlåtandet begärs lämnas kapitelvis.

**Ekonomiska konsekvenser:-
Anknytning till strategin: -**

Beredare: kommuningenjören

Tilläggsuppgifter: piia.nordstrom(at)inga.fi, 040 6543 549

Föredragande: tf. kommundirektören

Förslag:

Kommunstyrelsen beslutar att Ingå kommun avger ett utlåtande över utkastet till regeringens proposition om lag om samhällsbyggande i enlighet med den bifogade bilagan.

Bilagor: Utlåtande

Beslut:

Godkändes.

Verkställare: kommunstyrelsen

Delgivning: Miljöministeriet

Ändringssökande: ej rätt att söka ändring

Kunnanhallitus 27.4.2026 § 128

Yhdyskuntarakentamislain valmistelun tarkoituksena on uudistaa säännökset, jotka koskevat kuntien katujen ja muiden yleisten alueiden suunnittelua, rakentamista ja kunnossapitoa, teknisten verkkojen sijoittamista kuntien yleisille alueille, katutöiden ohjaamista sekä hulevesiä koko rakennetussa ympäristössä.

Lausuntopyyntö:

[Lausunto - Lausuntopalvelu](#)

Säännökset sisältyvät nykyiseen alueidenkäyttölakiin (132/1999, ent. maankäyttö- ja rakennuslaki), lakiin kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (669/1978; kunnossapitolaki) sekä maankäyttö- ja rakennusasetukseen (895/1999).

Lausunto pyydetään antamaan luvuittain.

**Taloudelliset vaikutukset: -
Yhteys strategiaan: -**

Valmistelija: kunnaninsinööri

Lisätietoja: piia.nordstrom(at)inga.fi, 040 6543 549

Esittelijä: vt. kunnanjohtaja

Esitys:

Kunnanhallitus päättää, että Inkoon kunta antaa luonnoksesta hallituksen esitykseksi yhdyskuntarakentamislainsi lausunnon oheisen liitteen mukaan.

Liitteet: Lausunto

Päätös:

Hyväksyttiin.

Täytäntöönpanija: kunnanhallitus

Muutoksenhaku: Ympäristöministeriö

Muutoksenhaku: ei muutoksenhakuoikeutta

Inkoon kunnan lausunto luonnoksesta yhdyskuntarakentamislaki

1 luku Yleiset säännökset ja lain tarkoitus

Inkoon kunta pitää myönteisenä, että yhdyskuntarakentamista koskeva hajautunut sääntely kootaan yhteen lakiin. Lain tarkoitus yhdyskuntarakentamisen selkeyttämisestä, toimivuudesta ja läpinäkyvyydestä on kannatettava ja tukee kuntien lakisääteisten tehtävien järjestämistä.

Kunta kuitenkin toteaa, että ehdotus ei ole pelkästään tekninen uudistus, vaan sisältää useita uusia velvoitteita. Lain yleisissä säännöksissä tulisi huomioida, että kuntien lähtökohdat ovat erilaiset, pienille kunnille lisävelvoitteet ovat haastavia. Lain muotoilussa tulisi mahdollistaa velvoitteiden suhteuttaminen kunnan kokoon ja toimintaympäristöön.

2 luku Viranomaiset

Luonnoksen mukaan kunnan vastuu kadunpidosta säilyy sisällöllisesti ennallaan. Inkoon kunta pitää tätä perusteltuna ratkaisuna, sillä se tukee vakiintunutta päätöksentekomenettelyä kunnassa. Valvontaviranomaisen käsite ja tehtävät jäävät epäselväksi.

Samalla kunta korostaa, että lain soveltamisessa on tärkeää säilyttää selkeä rajanveto kunnan ja muiden toimijoiden, kuten verkonhaltijoiden ja tontinomistajien, välillä jotteivät kunnan tehtävät tosiasiallisesti lisäänty tai muutu epäselvemmiksi (esim. jalkakäytävien hoito ja valvonta).

3 luku Suunnittelu

Luonnos laajentaa kunnan suunnittelujärjestelmää lisäämällä kunnossapitosuunnitelman osaksi kokonaisuutta asemakaavan, katusuunnitelman ja hulevesisuunnitelman rinnalle.

Inkoon kunta pitää suunnittelun systemaattisuuden lisäämistä lähtökohtaisesti myönteisenä, mutta toteaa, että uusi suunnittelukerros lisää eri suunnitelmatasojen välistä koordinoitavuutta ja hallinnollista työtä. Tämä korostuu erityisesti pienissä kunnissa, joissa suunnitteluun ja ylläpitoon liittyvät tehtävät hoidetaan rajatuin henkilöresurssein.

Puistosuunnitelmien ja katusuunnitelmien menettely yhtenäistetään ja sisältövaatimuksia tarkennetaan, mikä on hyvä asia. Katualueen muuttaminen pihakaduksi tulisi voida tehdä myös katu/yleisen alueen suunnitelmalla, sillä asemakaavamenettely on tarkoitukseen liian raskas. Esteettömyyttä koskeva nimenomainen velvoite yleisillä alueilla tukee yhdenvertaisuustavoitteita, mutta voi vaikuttaa suunnitteluratkaisuihin ja kustannuksiin. Kuitenkin erittäin kannatettava velvoite tässä lakiuudistuksessa.

4 luku Rakentaminen

Vesihuollon ja kadunrakentamisen lainsäädännössä voisi olla yksiselitteisen yhtenäiset selkeät säännökset rakentamisvelvoitteesta ”...kun toteutuva tai toteutunut alueidenkäytön tarve sitä edellyttää”.

Luonnoksessa täsmennetään taitorakenteisiin liittyvää sääntelyä ja selvillä olon velvoitetta. Muilta osin ei merkittäviä muutoksia nykytilanteeseen nähden.

5. Yleisen alueen käyttöön luovuttaminen ja lakkaaminen

Ei kommentoitavaa tähän

6. Kunnossapito

Pakollinen digitaalinen ja vuorovaikutteinen kunnossapitosuunnitelma on yksi lakiluonnoksen keskeisimmistä uusista velvoitteista. Inkoon kunta katsoo tällä olevan hyötyä kunnossapidon läpinäkyvyyden, palvelutason määrittelyn ja vuorovaikutuksen kannalta. Esteettömyyden huomioiminen ja toimenpiteet ovat hyvä selvennys lakiin.

Samalla kunta katsoo, että suunnitelmavelvoite on merkittävä uusi hallinnollinen tehtävä.

Inkoon kunta korostaa, että kunnossapitosuunnitelmaa koskevien vaatimusten tulee olla joustavasti toteutettavissa ja että laissa tulee mahdollistaa erikokoisille kunnille eritasoiset ratkaisut sekä riittävät siirtymäajat.

§34 Kiinteistön omistajan tehtävistä suhteessa kuntaan ei ole riittävän selkeä.

Kunnossapitovelvoitteen sitominen nopeusrajoitukseen on erikoinen ratkaisu, joka voi tuoda käytännön haasteita erityisesti valvonnasta vastaavalle. Kiinteistöjen hoidossa olevien jalkakäytävien kunnossapidon valvontatehtävä on määritelty epämääräisesti.

7 luku Tekniset verkot (kaivulupa ja sijoittamislupa)

8 luku Työ katualueella

Kaivu- ja sijoittamislupien sääntelyn kokoaminen yhteen lakiin selkeyttää yleisillä alueilla tehtävien töiden ohjausta. Inkoon kunta pitää tätä myönteisenä erityisesti rakennetun omaisuuden näkökulmasta, monen kunnan infraomaisuudelle on syntynyt vahinkoa ja aiheutunut valvontakustannuksia verkkohankkeissa, niin myös Inkoossa.

Kunta kuitenkin toteaa, että lupajärjestelmien laajeneminen lisää käsittely-, valvonta- ja neuvontatehtäviä. Pienemmissä kunnissa tämä voi johtaa hallinnollisen työmäärän kasvuun – lakipaketti lisää velvoitteita myös muilla osa-alueilla. Lain toimeenpanossa on varmistettava menettelyjen selkeys ja yksinkertaisuus.

Seuraamusmaksun käyttöönotto luvattomista töistä selkeyttää puuttumiskeinoja ja mahdollistaa aikaisempaa tehokkaamman valvonnan.

Hallinnon selkeyden kannalta on tärkeää, ettei seuraamusjärjestelmä johda raskaisiin tulkinta- tai valitustilanteisiin ja että lainsäädäntö korostaa rakentajan velvoitteita, ei valvontaa ja puuttumista.

9 luku Hulevesien hallinta ja erityiskysymykset

Hulevesien hallintaa koskevan sääntelyn siirtäminen osaksi uutta lakia on pääosin rakenteellinen muutos. Inkoon kunta toteaa, että siirron yhteydessä on huolellisesti arvioitava rajapinnat vesihuoltolaitoksen tehtäviin ja hulevesimaksujen sääntelyyn, jotta vastuut ja kustannukset eivät jää epäselviksi.

10 luku Maksut

Ei kommentteja

11 Pakkokeinot

Ei kommentteja

12 Erinäisiä säännöksiä

Ei kommentteja

13 luku Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Inkoon kunta pitää välttämättömänä, että lain voimaantuloon liitetään riittävät siirtymäajat erityisesti kunnossapitosuunnitelmaa, digivelvoitteita ja lupamenettelyjä koskien. Uusien velvoitteiden samanaikainen käyttöönotto ilman siirtymäaikoja aiheuttaisi hallinnollisen ja taloudellisen rasituksen kunnalle.